

Uchwała Nr XVI/120/2012
Rady Powiatu w Kluczborku
z dnia 2 lutego 2012 r.

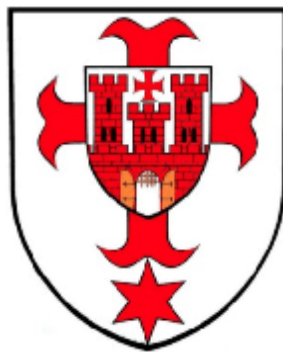
**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu na Rzecz Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2012- 2014**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1592 z późn. zm.), w związku z art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz. 887 z późn.zm) Rada Powiatu w Kluczborku uchwala co następuje:

- § 1. Przyjąć Powiatowy Program na Rzecz Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012- 2014 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.**
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kluczborku.**
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.**

Przewodniczący Rady Powiatu
w Kluczborku
Władysław Zawadzki

Załącznik
Do Uchwały Nr XVI/120/2012
Rady Powiatu w Kluczborku
z dnia 2 lutego 2012 r.

POWIATOWY PROGRAM
NA RZECZ ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
na lata 2012–2014

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. RODZINA JAKO PODSTAWOWE ŚRODOWISKO WYCHOWAWCZE

1.1. INSTYTUCJONALNE I RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

2. DIAGNOZA POTRZEB

2.1. LOKALNE ZASOBY ORAZ INFRASTRUKTURA POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE

3. CELE PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI

4. ADRESACI PROGRAMU

6. PRZEWIDYWANE EFEKTY

7. MONITOROWANIE PROGRAMU

8. UWAGI KOŃCOWE

9. PODSUMOWANIE

WSTĘP

Polityka rodzinna definiowana jest jako całokształt norm prawnych, działań i środków uruchamianych przez państwo w celu stworzenia odpowiednich warunków życia dla rodziny; jej powstania, prawidłowego funkcjonowania i spełniania przez nią wszystkich ważnych społecznie ról. U podłoża tak zdefiniowanej polityki rodzinnej leżą następujące założenia:

- rodzina jest podstawową i najważniejszą instytucją społeczną,
- rodzina powinna być wspierana przez państwo,
- polityka rodzinna oznacza wielość polityk, a nie jeden pojedynczy akt prawny.¹

Główny podmiot kształtowania polityki rodzinnej stanowi państwo. Zadania i uprawnienia państwa w zakresie polityki rodzinnej są podzielone między organy centralne, terenowe oraz samorządowe. Podmiotami polityki rodzinnej są także organizacje pozarządowe, związki zawodowe, związki pracodawców, Kościół Rzymskokatolicki oraz inne kościoły i związki wyznaniowe.

Najczęściej uznawanym przedmiotem polityki rodzinnej jest rodzina z dziećmi.

Państwo realizuje swoją politykę rodzinną poprzez następujące instrumenty:

- środki prawne,
- świadczenia pieniężne,
- świadczenia w naturze,
- świadczenia w formie usług.

Bardzo ważnym zadaniem polityki prorodzinnej jest pomoc rodzinom dysfunkcyjnym oraz pomoc tym, które znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej. Pomoc w zwalczaniu ubóstwa powinna umożliwiać wyrównanie szans rozwojowych młodego pokolenia i zapobiegać marginalizacji rodzin ubogich.

O ochronie rodziny mówią przepisy zawarte m.in. w:

- Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka,
- Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych,
- Międzynarodowym Pakcie Praw Gospodarczych Społecznych i Kulturalnych,
- Europejskiej Karcie Społecznej,
- Konwencji o Prawach Dziecka,
- Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,
- Deklaracji w Sprawie Społecznego Postępu i Rozwoju,
- Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz konwencje MOP.

Powiatowy Program na Rzecz Rozwoju Pieczy Zastępczej wpisuje się w cele ujęte w powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2020 w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednym z celów strategicznych przyjętej do realizacji Strategii jest „Tworzenie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny”, czyli stworzenie rozwiązań profilaktycznych umożliwiających podejmowanie działań osłonowych, ratowniczych i wspomagających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. Należy podkreślić, że działania na rzecz rodziny, to działania na rzecz całej wspólnoty, a wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej

¹ S. B. Kamerman: *Rodzina: problemy teorii i polityki (w:) O polityce rodzinnej: definicje, zasady, praktyka, Materiały z Zagranicy, IPISS, Warszawa 1994.*

społeczności. W rodzinę należy inwestować i wierzyć w możliwość samodzielnego wykonywania podstawowych funkcji.

1. RODZINA JAKO PODSTAWOWE ŚRODOWISKO WYCHOWAWCZE

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa, w którym funkcjonujemy. Jest czymś nieodłącznym, zawsze nam towarzyszącym. Rodzina jest tym środowiskiem, w którym powstaje nowe życie. Rodzi się w nim i wzrasta istota ludzka podlegająca prawom biologicznym i społecznym, kształtowana przez „oddziaływania wychowawcze rodziców”.

Każda rodzina pełni określone funkcje, które zostały jej przypisane. Funkcje rodziny są różnorakie. Począwszy od biologicznej, prokreacyjnej, poprzez opiekuńczą – zabezpieczającą, ekonomiczną, aż do kulturowej, socjalizacyjnej. Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się prawidłowo rozwijać. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie „dziecko czuje się dobrze, bezpiecznie, jest pewne siebie, ufne wobec rodziców, a także otwarte i ufne wobec innych ludzi, zachowuje się przy tym swobodnie i jest aktywne i wytrwałe w działaniu”. Wg M. Ziemskiej² „rodzina jest małą grupą społeczną składającą się głównie z małżonków i ich dzieci. Stanowi całość, podlegającą dynamicznym przekształceniom związanym z biegiem życia jednostek, które wchodzi w jej skład. Opiera się na zastanych tradycjach społecznych i rozwija własne”. Charakteryzując współczesną rodzinę M. Przetacznikowa³ nazywa ją „jedną z najważniejszych grup pierwotnych, to znaczy takich, które cechuje wzajemny ścisły i bezpośredni kontakt ich członków: nawiązują oni ze sobą bliskie stosunki emocjonalne, łączą ich trwałe i osobiste więzy, oparte na współdziałaniu i solidarności”. J. Rembowski⁴ określa rodzinę jako grupę, która „składa się z mężczyzny i kobiety złączonych małżeństwem, ich potomstwa (własnego lub adoptowanego) oraz w niektórych przypadkach z osób innych, najczęściej najbliższych krewnych”. Autor dodaje, że ogniwem spajającym każdą komórkę rodzinną jest wzajemna miłość i odpowiedzialność moralna jej członków.

Rodzina stanowi najważniejszy element więzi społecznych dziecka, członkowie rodziny dziecka tworzą najbliższe otoczenie dziecka i są osobami najbardziej znaczącymi w pierwszych kształtujących latach ogromne znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka, które jest całkowicie uzależnione od świata dorosłych. Należy podkreślić ważną rolę wczesnego dzieciństwa dla późniejszego rozwoju fizycznego i psychicznego, w tym również poznawczego i społecznego. Rodzina stanowi integralną część każdego społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia. Oddziałuje na dziecko w sposób ciągły i stały. Zaspokaja podstawowe potrzeby dziecka: biologiczne, psychologiczne, poczucie bezpieczeństwa, przynależności, miłości i uznania.

Rodzina pełni następujące funkcje wobec swoich członków:

- prokreacyjną,
- ekonomiczną,
- opiekuńczą,
- socjalizacyjną,
- wychowawczą,

² M. Ziemska, *Rodzina współczesna*. Warszawa 2001

³ M. Przetacznikowa: *Podstawy rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży*, (w) www.szkolnictwo.pl

⁴ J. Rembowski, *Rodzina w świetle psychologii*. Wyd. 2. Warszawa 1986

- kulturową,
- religijną.

Funkcja prokreacyjna rodziny wskazuje na fakt, że to właśnie rodzina jest miejscem narodzin nowych członków społeczeństwa. Oczekuje się, że osoby wchodzące w związek małżeński podejmą trud urodzenia i wychowania nowych ludzi. Funkcja prokreacyjna rodziny zapewnia ciągłość trwania narodu, społeczeństwa i rodu. Daje także gwarancję, że nowonarodzeni będą otoczeni opieką, troską, miłością i zostaną wprowadzeni w życie społeczne tak, by w przyszłości samodzielnie decydować o sobie i innych. Jest to bardzo ważna funkcja i w niej przede wszystkim wyraża się stosunek osób zakładających rodzinę do wartości życia ludzkiego, a także własnej gotowości do otwarcia się na drugiego człowieka.

Ekonomiczna funkcja rodziny oznacza tyle, że osoby tworzące wspólnotę rodzinną zabiegają o stworzenie materialnych podstaw życia rodzinnego. Członkowie rodziny poprzez pracę zarobkową zapewniają środki materialne do zaspokojenia różnorodnych potrzeb, np. mieszkania, wykształcenia, wyżywienia, ochrony zdrowia, korzystania z dóbr kultury i rekreacji.

Socjalizacyjna funkcja obejmuje kultywowanie i przekazywanie systemu wartości, norm postępowania i wzorów zachowania swoim członkom. Oznacza to, że rodzice, dziadkowie, rodzeństwo poprzez swoje codzienne zachowania, wypowiedzi, zainteresowania, pracę, odnoszeniem się do innych ludzi, dają wyraz temu, co dla nich jest ważne lub co powinno być w życiu ważne. Każdego dnia podczas różnorodnych codziennych i świątecznych czynności dzieci uczą się jego życia i ma ona w domu rodzinnym co w życiu człowieka jest ważne, co jest ważne dla rodziny i społeczeństwa. – i w ten sposób kształtuje się system wartości. Dziecko uczy się sposobów urzeczywistniania tego co się ceni i co jest przyjęte w danej kulturze jako sposób odnoszenia się do innych ludzi, natury, kultury, nauki. Rodzina wypełniając funkcje socjalizacyjne uczy, np. form zachowania się przy stole, w kinie, teatrze, na ulicy, w autobusie, urzędzie, przy spotkaniu z przyjaciółmi, w trakcie uroczystych spotkań rodzinnych. Jest to też uczenie ładu i porządku we własnym domu i wokół niego, a tym samym w późniejszym miejscu pracy. Te wszystkie umiejętności, dzięki codziennemu obcowaniu z dorosłymi, którzy uczestniczą w wielu grupach i sytuacjach społecznych, przejmują dzieci i młodzież zanim pójdą do szkoły, pracy, kina czy teatru. Poprzez formułowanie wymagań i oczekiwań oraz niektórych nakazów i zakazów wobec wszystkich członków rodziny dokonuje się proces socjalizacji norm postępowania czyli uczenie, co powinno się czynić, a czego unikać, ku czemu kierować swoje zainteresowania. Proces socjalizacji nazywane jest często procesem uspołecznienia, czyli coraz doskonalszych, efektywniejszych i twórczych form zachowania i relacji z innymi ludźmi. Proces socjalizacji powinien pomóc w osiągnięciu postawy szacunku, odpowiedzialności, opieki i troski w stosunku do innych.

Funkcja opiekuńcza rodziny obejmuje nie tylko opiekę nad dziećmi od ich poczęcia do usamodzielnienia, ale także dotyczy opieki nad tymi członkami rodziny, którzy z racji swojego stanu zdrowia lub wieku nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb. Funkcja opiekuńcza rodziny wyraża się przede wszystkim w dostarczaniu pożywienia, ubrania, ochrony przed utratą zdrowia czy życia, zapewnieniu niezbędnych środków do rozwoju biologicznego, psychicznego, społecznego i duchowego. Funkcja wychowawcza określa oczekiwania i wymagania wobec rodziny, które dotyczą stymulowania osobowego rozwoju jej członków. Oznacza to, że w rodzinie dokonuje się najważniejsza część ogólnego procesu wychowawczego, któremu podlegają ludzie. O ile proces socjalizacji uzdalnia człowieka do bycia z innymi i bycia w świecie, tak by być twórczym, współdziałającym i nie wyrządzać krzywd innym, to proces wychowania uzdalnia do bycia coraz bardziej człowiekiem. W rodzinie dziecko uczy się „jak być człowiekiem”, „jak być

sobą". Rytm życia rodzinnego, stałe, żywe, emocjonalne relacje z innymi są najlepszymi okazjami do uczenia się miłości, otwartości, życzliwości, prawdomówności, sprawiedliwości a także poznania swoich możliwości umysłowych, zręcznościowych czy artystycznych. Rodzice, rodzeństwo i inni członkowie rodziny poprzez zachętę, dezaprobatę, współdziałanie, pomoc, własny przykład, stymulują w sposób jawny i ukryty rozwój człowieczeństwa u swoich członków.

Funkcja kulturowa oznacza, że w rodzinie dokonuje się przekazywanie tradycji kulturowej, a także tworzenie nowych jakości. Dziecko w rodzinie poznaje tradycje i zwyczaje regionalne związane z różnymi świętami, ważnymi wydarzeniami.

Funkcja religijna rodziny jest odpowiedzią na potrzeby człowieka, bycia w łączności z Istotą przewyższającą go, dającą bezwzględne bezpieczeństwo, poczucie własnej wartości, sprawiedliwość i kochającą. Religijna funkcja rodziny obejmuje wszystkie czynności i przekazy werbalne i niewerbalne, które dotyczą religijnego rozwoju człowieka. Na rozwój ten składa się poznanie rzeczywistości religijnej, a więc pojęć religijnych, wymogów moralnych, wzorów zachowania religijnego i łączności ze wspólnotą religijną.

Nie wszystkie rodziny wymienione funkcje realizują w takim stopniu, że dzieci mają stworzone optymalne warunki osobowego rozwoju. Wiele rodzin to rodziny dysfunkcyjne, czyli takie, w których jedna lub kilka funkcji nie jest prawidłowo realizowana. W jednych rodzinach pojawiają się trudności w ich realizacji na skutek czynników zewnętrznych (bezrobocie, utrata zdrowia itp.). Są jednak i takie rodziny, w których źródło dysfunkcyjności tkwi w wielu czynnikach odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny. Mogą to być zachowania o charakterze nieprzystosowania społecznego, alkoholizm, przestępczy styl życia, brak respektowania norm moralnych czy też brak odpowiedzialności.

1.1 INSTYTUCJONALNE I RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Dziecku, które z różnych przyczyn nie może wychowywać się w swojej naturalnej rodzinie, powiat zapewnia opiekę w instytucjonalnych oraz pozainstytucjonalnych formach pieczy zastępczej, która zapewnia:

- 1) realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka,
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych:
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-edukacyjnych.⁵

Pieczą zastępczą sprawowaną jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

⁵ art. 33 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887)

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze:

- spokrewnione
- niezawodowe,
- zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,

Rodziny zastępcze spokrewnione mogą utworzyć małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodziny zastępcze niezawodowe oraz zawodowe mogą utworzyć małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (wujek, ciotka, kuzynostwo, osoby obce).

Rodziny zastępcze zawodowe, to rodziny, która funkcjonuje na podstawie podpisanej umowy ze starostą i pobierają wynagrodzenie. Rodziny zawodowe dzielą się na:

- specjalistyczne (w której umieszcza się dzieci niedostosowane społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji;) oraz
- rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego (w której umieszcza się dzieci na pobyt okresowy, do czasu unormowania ich sytuacji życiowej, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy, w szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub zakończenia postępowania sądowego).

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Konwencja o prawach dziecka, ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku, stanowi, że „Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub, gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub, gdy jest to niezbędne, w odpowiedniej instytucji”.

Prawo to zapisane jest również w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w art.72 ust.2: „Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”. W polskim systemie opieki nad dzieckiem osieroconym lub pozbawionym opieki rodziców biologicznych, ukształtowanym jeszcze przed 1989 rokiem, dominowały formy instytucjonalnej opieki całkowitej. System opieki zastępczej aż do 1999 miał charakter resortowy. Zadania polityki społecznej realizowały wówczas trzy resorty: edukacji, pracy i polityki socjalnej oraz zdrowia i opieki społecznej. W 1999 roku, w wyniku przeprowadzonej reformy administracyjnej kraju, nałożono na powiaty obowiązek zapewnienia dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziców naturalnych - zastępczego środowiska wychowawczego. Obecnie na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2011, Nr 149, poz.887 z późn.zm), następuje przekształcanie istniejących form opieki instytucjonalnej w mniejsze struktury, oraz rozwój rodzinnych form opieki z jednoczesną pracą na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Zgodnie z zapisami cyt. ustawy instytucjonalną formę pieczy sprawują:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawcze (gdzie organem prowadzącym placówkę jest powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania);

- 2) regionalne placówki opiekuńczo w-wychowawcze (gdzie organem prowadzącym placówkę jest samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania) ;
- 3) interwencyjne ośrodki preadopcyjne (gdzie organem prowadzącym ośrodek jest samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania).

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności, wyróżnia się placówki opiekuńczo – wychowawcze następującego typu:

- 1) socjalizacyjnego,
- 2) interwencyjnego;
- 3) specjalistyczno – terapeutycznego
- 4) rodzinnego,

Do zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej należy:

- 1) zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- 2) realizacja przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- 3) umożliwianie kontaktów dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) objęcie dziecka działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnienie dziecku korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

2. DIAGNOZA POTRZEB

Ostatnie lata przynoszą systematyczny wzrost poziomu życia społeczeństwa. Jednakże obok widocznych oznak poprawy sytuacji finansowej przeciętnej rodziny, nadal znaczna część z nich żyje w bardzo trudnych warunkach. Jest to tym bardziej niepokojące, że w dużej mierze dotyczy rodzin wielodzietnych i rozwojowych. Rodziny te nierzadko dotknięte są bezrobociem, które stanowi główną przyczynę trudnej sytuacji materialnej wielu z nich. Ubóstwo rodzin wielodzietnych i niepełnych stanowi obecnie poważną kwestię społeczną również z uwagi na fakt, iż przede wszystkim dotyczy dzieci, szczególnie w rodzinach wielodzietnych.

To niekorzystne zjawisko, oprócz aspektu materialnego, doprowadza do zepchnięcia, nierzadko całej rodziny, na margines życia społecznego. Wg danych statystycznych 247 rodzin i 1 252 członków tych rodzin, w naszym powiecie skorzystało w 2010r. z pomocy w związku z problemami dotyczącymi wychowywania i opieki. Jest to o 80 rodzin więcej niż w roku 2009r. w przeważającej większości były to rodziny wielodzietne: w 2010 stanowiły one 60% a w 2009r. 66%. Zaniedbania opiekuńcze, niewydolność wychowawcza, alkoholizm oraz przemoc są częstym powodem ograniczania a nawet pozbawiania rodziców władzy rodzicielskiej względem dzieci. Wówczas na mocy postanowienia sądu następuje umieszczenie dziecka w zastępczej pieczy rodzinnej lub instytucjonalnej.

Rys.1 Rodziny zastępcze w powiecie kluczborskim

Rok	Rodzina zastępcza			Ilość dzieci
	ogółem	spokrewniona	niespokrewniona	

2007	98	83	15	142
2008	93	69	24	133
2009	92	73	19	129
2010	80	67	13	121
2011	82	65	17	118

Źródło: dane statystyczne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku.

Od wielu lat utrzymuje się deficytowa sytuacja w zakresie ilości rodzin zastępczych w stosunku do ilości dzieci, które powinny być objęte troskliwą opieką. Jest to tendencja utrzymująca się w całym kraju.

W dalszym ciągu utrzymuje się tendencja przewagi rodzin zastępczych spokrewnionych nad niespokrewnionymi. W 2011r. na 82 wszystkich rodzin zastępczych aż to były 65 rodziny spokrewnione.

Niestety w rodzinach zastępczych również pojawiają się problemy, wynikają one głównie z:

- braku porozumienia między osobami starszymi a dziećmi (zwłaszcza dziećmi dorastającymi), tzw. konflikt pokoleń,
- konfliktem między rodziną zastępczą a rodziną biologiczną dziecka, co skutkuje negatywnym zachowaniem dziecka w stosunku do rodziców zastępczych,
- również z tego, że rodziny zastępcze są także samotnie wychowujące dziecko,
- braku kwalifikacji rodziny zastępczej stosunku do dzieci, które zostały umieszczone zostały w rodzinie zastępczej ze względu na alkoholizm lub przemoc w rodzinie i wymagają szczególnej opieki.

Na częściowe utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych w 2011 r. powiat kluczborski wydatkował kwotę: 1 063 830,11 zł.

Alternatywną formą pieczy zastępczej jest piecza instytucjonalna w ramach której dzieci umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Z uwagi na dobro dziecka ta forma powinna być stosowana po wyczerpaniu wszystkich możliwości objęcia dziecka opieką rodzinną. W praktyce z uwagi na brak rodzin zastępczych szczególnie niespokrewnionych i zawodowych starsze dzieci nie mają innej możliwości. Wspomniana wyżej ustawa o pieczy zastępczej dopuszcza umieszczanie dzieci powyżej 7 r.ż w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Najczęstszymi powodami umieszczania dzieci w powiecie kluczborskim w domach dziecka lub rodzinach zastępczych jest bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych uzależnienia rodziców od alkoholu, przemoc w rodzinie, niewydolność wychowawcza, związane z tym złe warunki mieszkaniowe, w których dzieci nie mają możliwości prawidłowego rozwoju.

W Powiecie kluczborskim funkcjonuje jeden dom dziecka „Nasz Dom” Bogacica – Bąków, który zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu z 31 marca 2005r. od 1 lipca 2005 r. funkcjonuje w nowych strukturach tzn. w Bąkowie utworzona została grupa usamodzielniających się wychowanków /powyżej 14 roku życia/, którzy zgodnie z założeniem, samodzielnie w ramach wolności osobistej planują wykorzystanie czasu wolnego rozwijając swoje zainteresowania i predyspozycje. Wychowankowie wykonują samodzielnie obowiązkowe czynności codzienne takie jak pranie, zakupy odzieży, artykułów szkolnych i żywnościowych, gotowanie posiłków i sprzątanie pomieszczeń całego domu. Aktywnie uczestniczą w codziennym funkcjonowaniu placówki.

Takie rozwiązanie pozwoliło na konstruktywną działalność wychowawczą oraz wprowadzenie nowych pomysłów pedagogicznych albowiem ich adresatami jest jednorodna wiekowo młodzież.

Wprowadzone zmiany organizacyjne są zgodne z aktualną koncepcją opieki i pracy z dzieckiem i rodziną. Rozporządzenie z dnia 14 lutego 2005r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych (Dz.U. Nr 37, poz.331) przewiduje tworzenie placówek wielofunkcyjnych, łączących w sobie różne formy opieki nad dzieckiem.

Stopień standaryzacji w Domu Dziecka został zrealizowany. Placówka otrzymała wpis do wojewódzkiego rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych.

DD Bogacica- Bąków zapewnia pobyt 48 wychowankom, w tym dla 30 w Bogacicy oraz dla 18 w Bąkowie.

Rys.2 Przyjęcia do placówki „NASZ DOM Bogacica-Bąków” a latach 2009-2011

ROK	LICZBA DZIECI	UWAGI
2009	11	
2010	7	
2011	19	W tym 12 dzieci pochodzących z innego powiatu

Źródło : : dane statystyczne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku.

Troje dzieci z powiatu kluczborskiego przebywa w domach dziecka w innych powiatach.

Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w Domu Dziecka „ Nasz Dom” Bogacica- Bąków w 2011r. wynosił 2 489 zł.

2.1 LOKALNE ZASOBY ORAZ INFRASTRUKTURA POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Zasoby infrastruktury społecznej to usługi /świadczenia/ oraz działania warunkujące zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców powiatu. Potrzeba społeczna to warunki, jakie powinny być spełnione przez powiat, by jego mieszkańcy byli w stanie realizować swoje potrzeby indywidualne. Chodzi tu w szczególności o te potrzeby, których mieszkańcy nie mogą zaspokoić w inny sposób, jak tylko w ramach sfery publicznej tj. przez instytucje działające w ramach sektora publicznego (administracja samorządowa) oraz sektora pozarządowego.

Infrastruktura społeczna w powiecie kluczborskim jest wystarczająca i w znaczny sposób zaspakaja potrzeby jego mieszkańców. Odbyna się to dzięki wystarczającej liczbie instytucji pomocy społecznej, placówek oświatowych, zdrowotnych oraz kulturalnych.

JEDNOSTKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie powiatu realizują jednostki administracji samorządowej i pozarządowej. Do jednostek pomocy społecznej należą m.in. powiatowe centra pomocy rodzinie, gminne ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki specjalistycznego poradnictwa i inne.

GMINNE OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania z zakresu pomocy społecznej na szczeblu gminy realizują gminne ośrodki pomocy społecznej. Na terenie powiatu kluczborskiego funkcjonuje 4 gminnych ośrodków pomocy społecznej.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Byczynie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lasowicach Wielkich

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołczynie

Gminne ośrodki pomocy społecznej w oparciu o cyt. ustawę organizacja pracę z rodziną, która jest prowadzona w szczególności w formie :

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub "grupami samopomocowymi".

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KLUCZBORKU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku jest jednostką organizacyjną powiatu i realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U z 2009r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), oraz ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2011, Nr 149, poz.887, z późn. zm)

Do zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach pomocy społecznej należy:

- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzeń zawodowej rodzinie zastępczej,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie, placówek opiekuńczo – wychowawczych, dla dzieci i młodzieży,
- tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych, również na terenie innego powiatu,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- przyznawanie pomocy
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży

niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,

- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się,

RODZINY ZASTĘPCZE

Na terenie powiatu kluczborskiego funkcjonuje 82 rodzin zastępczych (65 rodzin spokrewnionych , 17 rodzin niespokrewnionych, 1 rodzina zawodowa wielodzietna), w których umieszczono 5 dzieci.

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- 1) traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- 2) zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- 3) zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- 4) zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- 5) zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
- 6) zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- 7) umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

PLACÓWKA OPIEKUŃCZO –WYCHOWAWCZA – „Nasz Dom” BOGACICA – BĄKÓW

Na terenie powiatu kluczborskiego funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego. Placówka obejmuje całodobową opieką 48 wychowanków w wieku od 5-18. Siedziba placówki mieści się w Bogacicy gdzie przebywają dzieci w wieku od 5 do 14 r.ż. W filii DD w Bąkowie przebywają usamodzielniający się wychowankowie w wieku od 15-18r. Placówka spełnia wymagane standardy.

WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ W KLUCZBORKU

W ramach dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 1999 został utworzony Warsztat Terapii Zajęciowej w Kluczborku prowadzony przez Caritas Diecezji Opolskiej.

W Warsztacie uczestniczy 30 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu. Głównym celem jednostki jest aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. Rehabilitacja społeczna odbywa się w sześciu pracowniach :

- komputerowej,
- artystyczno- plastycznej,
- krawieckiej,
- rękodzielniczej,
- gospodarstwa domowego,
- aktywności zawodowej.

PLACÓWKI OŚWIATOWE

Na terenie powiatu kluczborskiego funkcjonują następujące placówki edukacyjne :

- 29 placówek wychowania przedszkolnego w tym 15 przedszkoli,

- 27 szkół podstawowych
- 12 gimnazjów,
- 5 techników
- 4 licea ogólnokształcące
- 4 licea profilowane
- 7 szkół policealnych
- 4 zespoły szkół zawodowe

Powiat kluczborski jest organem prowadzącym dla 9 jednostek oświatowych takich jak:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kluczborku,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Kluczborku,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2- Centrum Kształcenia Ustawicznego w Kluczborku,
- Zespół Szkół Licealno – Technicznych w Kluczborku,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Kluczborku,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogicznej w Kluczborku,
- Młodzieżowy Dom Kultury w Kluczborku,
- Wojewódzki Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego w Kluczborku
Koordynator Kształcenia Zawodowego Młodocianych Województwa Opolskiego,
- Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Kluczborku

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO – WYCHOWAWCZY W KLUCZBORKU

zapewnia realizację obowiązku szkolnego oraz zajęć rewalidacyjnych, wychowawczo - opiekuńczych dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z upośledzeniem umysłowym, niepełnosprawnościami sprzężonymi, autyzmem w wieku od 7 do 24 lat. Dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim organizowane są zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze. Szkoła kształci na poziomie podstawowym, gimnazjalnym zawodowym oraz w zakresie przysposobienia do pracy. Przy szkole jest internat z profesjonalną kadrą pedagogiczną gdzie uczniowie mogą mieszkać. W Ośrodku odbywa się wczesne wspomaganie rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu podjęcia nauki w szkole – na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie wczesnego wspomagania.

POWIATOWA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA W KLUCZBORKU

wielozakresowo wspiera zarówno dziecko, jak i jego rodzinę w zakresie:

- wczesnej diagnozy specjalistycznej,
- opracowania indywidualnego programu, terapii pedagogicznej, psychologicznej, rehabilitacji ruchowej, indywidualnej i grupowej,
- diagnozy kompetencji i zainteresowań,
- specjalistycznej pomocy psychologicznej i terapeutycznej,
- poprawiania komunikacji w rodzinie,
- pomocy w poprawianiu poczucia własnej wartości rodziców,
- nauki asertywności, budowania i szanowania granic dziecka,
- nabycia umiejętności rozpoznawania uczuć własnych i dziecka,
- wspierania dziecka w rozwoju i samodzielności.

ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA W WOŁCZYNIE

prowadzona przez Wołczyński Ośrodek Kultury obejmuje pomocą około 30 dzieci.

CENTRUM PSYCHOEDUKACYJNE

przy Gimnazjalno-Licealnym Zespole Szkół w Wołczynie jego zadaniem jest wspomaganie rozwoju uczniów w sferze intelektualnej, emocjonalnej i społecznej przez zespół specjalistów w ścisłej współpracy z instytucjami, a także wspieranie ich rodziców.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ WSPIERANIA DZIECKA I RODZINY

BYCZYNA

- **Byczyńskie Stowarzyszenie Oświatowe „TARCZA”**
Główne cele: wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży gminy Byczyna; wspieranie działalności dydaktyczno- wychowawczej placówek oświatowych gminy; działalność na rzecz dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej; działalność charytatywna na rzecz dzieci i młodzieży.

WOŁCZYN

- **Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „PRZYSTAŃ”**
Główne cele: propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia; profilaktyka patologii społecznej, prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej.
- **Stowarzyszenie Ziemi Wołyńskiej "DWA SERCA"**
Główne cele: wszechstronna pomoc społeczna, w tym rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej; działalność charytatywna; podtrzymywanie tradycji narodowej; działania na rzecz osób niepełnosprawnych.
- **Stowarzyszenie rodziców przyjaciół dzieci i młodzieży, osób ze specjalnymi potrzebami**
Główny cel: niesienie pomocy dzieciom niepełnosprawnym; reprezentowanie interesów środowiska dzieci niepełnosprawnych; przeciwdziałanie izolacji dzieci; pomoc w rehabilitacji i nauczaniu.
- **Kluczborskie Koło Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży przy Parafii Matki Bożej Wspomożenia Wiernych**
Główne cele: upowszechnianie wartości chrześcijańskich; prowadzenie pracy wychowawczej; działalność społeczna i charytatywna; prowadzenie działalności kulturalnej; organizowanie akcji letnich i zimowych.
- **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Miejsko-Gminy**
Główne cele: działalność na rzecz dobra dziecka; organizowanie form pomocy dziecku i rodzinie dotkniętej biedą i niewydolnością społeczną.
- **Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Górnośląski Zarząd Obwodu Kluczborskiego ZHR**
Główne cele: wychowanie człowieka metodą harcerską; upowszechnianie w harcerstwie ideałów harcerskich; prowadzenie pracy wychowawczej;

organizowanie stałych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

- **Samodzielne Koło Terenowe nr 111 Społecznego Towarzystwa Oświatowego**
Główne cele: wyzwolenie i wspieranie inicjatyw społecznych zmierzających do wzbogacenia możliwości edukacji i wychowania dzieci, młodzieży i dorosłych.
- **Kluczborski Hufiec Harcerzy "PŁOMIENI"**
Główne cele: wychowanie człowieka metodą harcerską; upowszechnianie w harcerstwie ideałów harcerskich; prowadzenie pracy wychowawczej; organizowanie stałych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.
- **Stowarzyszenie na rzecz wspierania rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej "ISKIERKA"**
Główne cele: świadczenie pomocy dzieciom, młodzieży, osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w zakresie: rewalidacji- logopedii, neurologopedii, kinezylogii, kynoterapii, hipoterapii, choreoterapii, stymulacji polisensorycznej, muzykoterapii, artterapii, fizykoterapii.

4. CELE PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Celem strategicznym Powiatowego Programu na Rzecz Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014 jest: Poprawa warunków sprawowania opieki nad dzieckiem.

Cel operacyjny 1.

Zapewnienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej stabilnego środowiska opiekuńczego

Kierunki działań:

1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców, poprzez rozwój zastępczej opieki rodzinnej.
2. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa oraz szkoleń dla rodzin zastępczych.
3. Prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin zastępczych.
4. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych festynów, spartakiad we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
5. Powołanie zespołów ds. oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo- wychowawczej.
6. Powołanie zespołów ds. oceny rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka.
7. Utworzenie latach 2012- 2014 do 3 rodzin zastępczych zawodowych każdego roku.
8. Zapewnienie finansowania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo- wychowawczych.
9. Zapewnienie profesjonalnej kadry.
- 10.

Realizatorzy celu i kierunków działania:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku w porozumieniu z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Kluczborku, Dom Dziecka Bogacica - Bąków, ośrodki pomocy społecznej z ternu wszystkich gmin powiatu, Starosta kluczborski.

Partnerzy :

Lokalne organizacje pozarządowe, szkoły, parafie kościelne.

Cel operacyjny 2.

Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Kierunki działań:

1. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
2. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
3. Podejmowanie działań do uregulowania sytuacji prawnej dzieci tam gdzie jest to możliwe.

Realizatorzy celu i kierunków działania:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku w porozumieniu z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Kluczborku, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kluczborku, kuratorzy sądowi, ośrodki pomocy społecznej z ternu wszystkich gmin powiatu.

Partnerzy :

Lokalne organizacje pozarządowe, szkoły, parafie kościelne.

Cel operacyjny 3.

Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz prowadzenie rodzinnych domów dziecka (w razie potrzeby).

Kierunki działań:

1. Rozwijanie skutecznych metod i form promowania postaw prorodzinnych.
2. Upowszechnianie pozytywnego wzorca rodziny.
3. Prowadzenie naboru oraz organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka.
4. Przeprowadzanie badań psychologicznych, pedagogicznych oraz analiza sytuacji, rodzinnej, osobistej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Realizatorzy celu i kierunków działania:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku we współpracy z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Kluczborku, zewnętrzne podmioty.

Partnerzy :

Lokalne organizacje pozarządowe, szkoły, parafie kościelne.

Cel operacyjny 4.

Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka (w przypadku ich utworzenia).

Kierunki działań:

1. Rozwój wsparcia dla rodzin, napotykaających na problemy opiekuńczo-wychowawcze min. ;
 - organizowanie pomocy psychologicznej dla dzieci będących w sytuacji kryzysu emocjonalnego,
 - upowszechnianie wiedzy psychologicznej wśród rodziców z zakresu problematyki: trudności wieku dojrzewania, przyczyn zaburzeń agresywnych u dzieci, sposoby rozwiązywania konfliktów pomiędzy rodzicami i nastolatkami, komunikacja z dzieckiem w okresie adolescencji,
 - uczestnictwo rodziców zastępczych w warsztatach umiejętności wychowawczych oraz terapii rodzin.
2. Prowadzenie grup wsparcia.
3. Tworzenie rodzin pomocowych.
4. Zapewnienie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom zastępczym, zawodowym i prowadzący rodzinne domy dziecka.
5. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych, losowych lub zaplanowanego wypoczynku.
6. Zapewnienie przeprowadzania badań lekarskich dzieciom przyjmowanym do pieczy zastępczej.

Realizatorzy celu i kierunków działania:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku w porozumieniu z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Kluczborku, SP ZOZ w Kluczborku, NZOZy z powiatu kluczborskiego, Dom Dziecka Bogacica- Bąków.

Partnerzy :

Lokalne organizacje pozarządowe, szkoły, parafie kościelne.

5. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

Adresaci Programu:

- 1) rodziny zastępcze i prowadzący rodzinny dom dziecka (w przypadku utworzenia tego typu placówki);
- 2) dzieci i młodzież wychowująca się w ramach instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej.
- 3) dzieci i młodzież opuszczająca instytucjonalną i rodzinną pieczę zastępczą
- 4) rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Realizatorzy Programu:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kluczborku – organizator rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2) Dom Dziecka Bogacica-Bąków;
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kluczborku;
- 4) SP Zakład Opieki Zdrowotnej w Kluczborku

6. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny.
2. Zwiększenie dostępności do usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego.
3. Wzmocnienie więzi rodziny i poprawa funkcjonowania rodzin.
4. Podniesienie świadomości rodziców w zakresie odpowiedzialności za wychowanie dzieci.
5. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą.
6. Zwiększenie przepływu informacji koniecznych do zdiagnozowania problemu i możliwości jego rozwiązania oraz wzmocnienie systemu współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
7. Zmniejszenie liczby dzieci przebywających w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych.
8. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i jego rodzinie.
9. Podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin zastępczych.
10. Ułatwienie dostępności do szkoleń dla szerszej grupy kadry pomocy społecznej.

7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- samorząd województwa,
- samorząd powiatu,
- samorząd gminy,
- administracja rządowa (Ministerstwo, Wojewoda),
- organizacje pozarządowe,
- środki zewnętrzne, w tym fundusze strukturalne,
- inne podmioty/partnerzy działań,
- inne.

8. SPOSÓB MONITOROWANIA:

Monitorowanie Powiatowego Programu na Rzecz Rozwoju Pieczy Zastępczej w na lata 2012–2014 odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Programie.

PODSUMOWANIE

Powiatowy Program na rzecz Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014 zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci. Rodzina zastępcza pod względem funkcjonalnym i strukturalnym nie różni się prawie od naturalnej rodziny własnej. Ponadto w tej formie opieki zaspakaja się większość podstawowych dziecięcych potrzeb – zarówno materialnych jak i emocjonalnych. Rodzinna piecza zastępcza stwarza możliwości zaspokajania potrzeb bezpieczeństwa, miłości, przynależności czy też więzi wyłączonej. Rodzice zastępczy mają obowiązek dbania o racjonalny i unormowany tryb życia dziecka, potrzeby rozwojowe, potrzeby wzmacniania więzi rodzinnych, kompensowanie opóźnień oraz potrzeby odnoszące się do umiejętności społecznych. Zastępcza opieka rodzinna wymaga współdziałania wielu instytucji, specjalistów z różnych dziedzin i profesji. Organizowanie i wspomaganie rodzin zastępczych to „praca zespołowa”.

Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promocja rodzinnego stylu życia. Wskazane propozycje zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające. Realizacja projektów zakłada wykorzystanie środków budżetu powiatu kluczborskiego, budżetu państwa, pozyskiwanych środków EFS, oraz środków własnych podmiotów niepublicznych. W celu osiągnięcia zamierzonych celów w realizację programu będą włączone również instytucje, placówki i organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.